

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociálismunkás-képző Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociálismunkás-képző Intézet
1.4 Szakterület	Szociológia
1.5 Képzési szint	BA
1.6 Szak / Képesítés	Antropológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Gazdaságtantropológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Csata Zsombor, egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Csata Zsombor, egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					32
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	94				
3.8 A félév össz-óraszámja	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	A „Bevezetés a szociológiába”, „Bevezetés a makroökonómiába” és a „Társadalomelméletek” c. tantárgyak során szerzett ismeretek segítenek a tárgy keretén belül tárgyalt tematikák alaposabb megértésében.
4.2 Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógéppel és vetítővel felszerelt szemináriumi terem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C3. Társadalmi/szociológiai problémák diagnózisa, közpolitikák elemzése és alkalmazása</p> <p>C3.1. A társadalmi problémák diagnosztizálása és értelmezése a sajátos terminológia, módszerek és paradigmák mentén</p> <p>C3.2. A társadalmi valóság értelmezése alapvető szociológiai szempontok és ismeretek alkalmazásával</p> <p>C3.3. Társadalmi problémák diagnosztizálása az emberi közösségek problémáival összhangban és a vonatkozó közpolitikák elemzése</p> <p>C3.4. A társadalmi diagnózis alkalmazási és felépítési módozatainak kritikai-konstruktív elemzése</p> <p>C3.5. A társadalmi diagnózist szolgáló, a társadalmi dinamikának megfelelő különféle stratégiai módszerek alkalmazása</p> <p>C4. Szervezetekben és közösségekben előforduló problémák és konfliktusok azonosítása, elemzése (magyarázata) és megoldása</p> <p>C4.1. A társadalmi problémák kutatásában és megoldásában használt technikák és eljárások meghatározása, osztályozása és kiválasztása</p> <p>C4.2. A társadalmi problémák és konfliktusok okainak feltárása és magyarázata, a megoldásukhoz szükséges erőforrások és módozatok azonosítása</p> <p>C4.5. Beavatkozási intézkedések kidolgozása és foganatosítása társadalmi problémák és konfliktusok megoldása érdekében</p> <p>C4.4. A konfliktushelyzetek valamint a társadalmi problémák dimenzióinak elemzése és értékelése</p> <p>C4.3. Társadalmi konfliktusok és problémák megoldására irányuló stratégiák kidolgozása és alkalmazása</p>
Transzverzális kompetenciák	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szakmai szabályoknak és normáknak megfelelő, alapos, hatékony, pontos és az eredményekkel szemben vállalt személyes felelősségre alapuló munkastratégia 2. Csoportszerepekkel és felelősségi körökkel való azonosulás a munkacsoporton belül, valamint a megfelelő kapcsolatok és hatékony munka elősegítése 3. Az információs források és kommunikációs erőforrások hatékony használata (internetes erőforrások, speciális szoftver-alkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb) magyar és idegen nyelven egyaránt

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A tantárgy célja az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdaságszociológia alapfogalmaival, kategóriáival, a gazdasági élet szociológiai nézőpontú vizsgálatának legfontosabb kérdéseivel. További általános célkitűzések: a szaktudományhoz kapcsolható sajátos fogalomrendszer pontos, helyes és magabiztos használata, a gazdaság és a társadalom viszonyrendszerének helyes megítélése, a különféle gazdasági koordinációs formákkal szembeni objektív viszonyulásmód kialakítása.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A tantárgy célja, hogy a hallgató:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes legyen differenciálni a fontosabb gazdaságszociológiai paradigmák között; • Értelmezze adekvát módon a gazdaságszociológia fontosabb kategóriáit, használja pontosan és magabiztosan a diszciplína fogalmait; • Megismerje a gazdaság szociológiai „infrastruktúráját”, a gazdasági viselkedés nem gazdasági alapjait, motivációit; • Megértse a szociológiai értelmezés és elemzésmód sajátosságait és alkalmazni tudja néhány gazdasági jelenség kapcsán; • Megértse azokat a mechanizmusokat, melynek révén a társadalmi intézmények és folyamatok – az állam és a politikai hatalom, a szakmai szervezetek, a társadalmi kapcsolatok stb. – meghatározzák a gazdaság

	<p>működését;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megismerje a piacok működésének fontosabb szociológiai meghatározóit; • Képes legyen differenciálni a főbb gazdaságirányítási mechanizmusok között (piacok, hierarchiák, hálózatok) és megértse ezek működésének a sajátosságait,
--	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. A gazdaság szociológiai szemléletmódja 1.1. A gazdaságszociológia tárgya 1.2. Az emberi viselkedés ökonómiai megközelítése 1.3. A közgazdaságtan és a gazdaságszociológia viszonya</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>2. A gazdaságszociológia rövid esztörténete – Gazdaságszociológiai paradigmák (1) 2.1. A gazdaságszociológiai gondolkodás kezdetei 2.2. A „régí” gazdaságszociológia 2.3. Smith, Marx, Durkheim és Weber hozzájárulása a gazdaságszociológia fejlődéséhez</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>3. A gazdaságszociológia rövid esztörténete (2) – a menedzserializmus születése 3.1. A tudományos menedzsment és a klasszikus menedzsment 3.2. Școala „human relations” 3.3. Teorii de contingență</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>4. A gazdaságszociológia rövid esztörténete (3) – A gazdaságszociológiai szemléletmód újjászületése 4.1. A gazdaság szubsztantivista szemlélete - Polányi Károly. 4.2. Rendszerelmélet (Parsons, Smelser)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>5. A gazdaságszociológia rövid esztörténete (4) – kortárs elméletek 5.1. Racionális döntéelmélet (Becker) 5.2. A tranzakciós költségek elmélete (Williamson) 5.3. Szocio-ökonómia, morális ökonómia (Etzioni) 5.4. Az új gazdaságszociológia (Granovetter) 5.5. Az új gazdaságszociológia kulcsfogalmai: a gazdaság társadalmi beágyazottsága</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>6. Hálózatok és társadalmi tőke 6.1. A társadalmi tőke fogalmának definíciója 6.2. A társadalmi tőke elméletei 6.3. Társadalmi hálózatok: elmélet vagy módszer? 6.4. Hálózatelemzési alapfogalmak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás
<p>7. Bizalom, kockázat, elkötelezettség 7.1. A bizalom szerepe a gazdasági folyamatokban 7.2. Társadalmi csapdák és ezek elkerülési módozatai 7.3. A bizonytalanság kulturális és institucionalista elméletei 7.4. A társadalmi csapdák játékelméleti megoldásai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	1 előadás

<p>8. A gazdasági intézmények szociológiája (1): a piac, mint társadalmi rendszer. 8.1. A piac fogalmának közgazdaságtani és szociológiai definíciója, a fogalom szemantikai története 8.2. A piaci fejlődés gazdaságtörténete 8.3. Piac a klasszikus közgazdaságtani elméletekben 8.4. Piac a kortárs közgazdasági elméletekben 8.5. A piacok szociológiája: kulturalista és strukturalista szemléletmódok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>9. A gazdasági intézmények szociológiája (2): A munkaerőpiac 9.1. A munkaerőpiaci szegmentáció: primér és szekundér szektor 9.2. Foglalkozások és professziók 9.3. Az alkalmazás hálózati megközelítése: gyenge kötések (Granovetter), erős kötések (Nee), a strukturális lyukak elmélete (Burt) 9.4. Belső és külső munkaerőpiac</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>10. A gazdasági intézmények szociológiája (3): Pénzpiac 10.1. A pénz szociológiai értelmezése: speciális pénzek 10.2. A pénz társadalomtörténete 10.3. Klasszikus és kortárs szociológiai elméletek a pénzről 10.4. A pénzpiac átalakulása a poszkommunista társadalmakban</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>11. Formális, informális és illegális gazdaság 11.1. az informális gazdaság főbb intézményei: a háztartás, informális gazdasági tevékenységek 11.2. illegális gazdaság 11.3. informális és illegális gazdaság Romániában</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>12. A vállalkozások szociológiája 12.1. Karakterológiai elméletek 12.2. Közgazdaságtani elméletek 12.3. A vállalkozások szocio-kulturális megközelítése 12.4. Vállalkozások a poszt-kommunista társadalmakban</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>13. A tervgazdaság közgazdaságtana 13.1. A szocialista társadalmak hatalmi szerkezete 13.2. Tulajdonviszonyok a szocialista gazdaságban 13.3. A szocialista gazdaság főbb jellemzői, a koordinációs mechanizmus 13.4. A redisztributív gazdaság kudarca: hiánygazdaság</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>14. A posztszocialista átalakulás: a redisztributív gazdaságról a piacgazdaságra való áttérés 14.2. Tranzitológiai alapfogalmak 14.2. A privatizáció, mint társadalmi folyamat 14.1. Az átmenet elméletei 14.3. A romániai átmenet társadalmi dimenziói</p>	<ul style="list-style-type: none"> • előadás, interaktív elemekkel • problematizálás • modellálás • példákon keresztül történő szemléltetés 	<p>1 előadás</p>
<p>Könyvészet 1. Balogh G. – Kovács M. (2001). A gazdaság társadalmi dimenziói. Budapest: Osiris 2. Granovetter M.-Swedberg R. (eds.). (1991) The Sociology of Economic Life. Oxford: Westview.</p>		

3. Guillen M. – Collins R., England P. – Meyer M (eds.). (2002) The New Economic Sociology: Developments in an Emerging Field. New York: Russell Sage Foundation
4. Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1994) A gazdasági élet szociológiája. Budapest: Aula
5. Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1997) Gazdasági rendszerek és intézmények szociológiája. Budapest: Aula
6. Lengyel Gy.-Szántó Z. (ed.). (1998) Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. Budapest: Aula.
7. Nee V. - Brinton M. C. (eds.). (1998) The New Institutionalism in Sociology. New York: Russell Sage Foundation
8. Portes A. (ed.). (1995) The Economic Sociology of Immigration. New York: The Russel Sage Foundation
9. Smelser - R. Swedberg (eds.). (1994) The Handbook of Economic Sociology. Princeton, NJ: Princeton University Press.
10. Smelser - R. Swedberg (eds.). (2005) The Handbook of Economic Sociology. Second Edition. Princeton, NJ: Princeton University Press.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A gazdaság szociológiai szemléletmódja – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
2. A gazdaságszociológia rövid eszmetörténete – Gazdaságszociológiai paradigmák (1) – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
3. A gazdaságszociológia rövid eszmetörténete (2) – a menedzserializmus születése – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
4. A gazdaságszociológia rövid eszmetörténete (3) – A gazdaságszociológiai szemléletmód újjászületése – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
5. A gazdaságszociológia rövid eszmetörténete (4) – kortárs elméletek – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
6. Hálózatok és társadalmi tőke – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
7. Bizalom, kockázat, elkötelezettség – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés 	1 szeminárium

opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	
8. A gazdasági intézmények szociológiája (1): a piac, mint társadalmi rendszer. – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
9. A gazdasági intézmények szociológiája (2): A munkaerőpiac – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
10. A gazdasági intézmények szociológiája (3): Pénzpiac – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
11. Formális, informális és illegális gazdaság – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
12. A vállalkozások szociológiája – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
13. A tervgazdaság közgazdaságtana – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
14. A posztszocialista átalakulás: a redisztributív gazdaságról a piacgazdaságra való áttérés – szemináriumi bemutatók és csoportos eszmecsere az opcionális olvasmányokról, a vonatkozó kutatások adatainak másodlagos elemzése	<ul style="list-style-type: none"> • bemutatás közös értékelése • irányított megfigyelés • magyarázat • szemléletés • csoportmunka • komparatív elemzés 	1 szeminárium
Könyvészet 1. Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2013). Miért buknak el nemzetek? A hatalom, a jólét és a szegénység eredete. Budapest: HVG Kiadói Rt. 2. Brinton M. C. – Nee V. (1998) The New Institutionalism in Sociology. New York: Routledge. 3. Carruthers B. G. – Babb B. L (2001): Markets, Meanings and Social Structure. Thousand Oaks-London-New Delhi: Pine Forge Press.		

4. Carruthers B. G. – Uzzi B. (2000) Economic Sociology of the New Millenium. In Contemporary Sociology, May 2000, 486-494.
5. Guillen M. F. – Collins R. et al. (2001) : Economic Sociology at the Millenium. New York: Russel Sage Foundation
6. Holton R. J. (1992). Economy and Society. London and New York: Routledge.
7. Juhász P. (2011) A piacgazdaság intézményei és kultúrája. Digitális tananyag. Budapest: Jelenkutató Alapítvány.
8. Kuczi T. (2011). Munkásprés. A munka kikényszerítésének története az ipari forradalomtól napjainkig. Budapest: Jelenkutató Alapítvány.
9. Kuczi T. szerk. (2011). Alkalmazott gazdaságszociológia. Digitális tananyag. Szöveggyűjtemény. Budapest: Jelenkutató Alapítvány.
10. Nagy, S. K. (2007). Szociológia közgazdászoknak. Typotex: Budapest.
11. Orbán, A., - Szántó, Z. (2005). Társadalmi tőke. Erdélyi társadalom, (2), 55-70.
12. Piketty, T. (2015). Tőke a 21. Században. Budapest: Kossuth.
13. Portes A. (1998). Social capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology. In Annual Review of Sociology, 1998/24, 1-24.
14. Swedberg R. (2004). On the Present State of the Economy. Economic Sociology Vol. 5. No.2
15. Szántó Z. (1994). A gazdaság társadalmi beágyazottsága. Megjegyzések a gazdaságszociológia és a szocioökonómia újabb irodalmából. Szociológiai Szemle 1994/3.
16. Zelizer, V. A. (2010). Economic Lives: How Culture Shapes the Economy. Princeton University Press.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A képzés tartalma összhangban van a magas presztízsű nyugati egyetemek képzési kínálatával
- Az munkáltatókkal és az alumni diákokkal végzett vizsgálatok azt mutatják, hogy a bemutatott képzési curriculum struktúrája és tartalma kellően átfogó, informatív és hatékony

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.1 Előadás	<ul style="list-style-type: none"> • A megismertetett fogalmak és kategóriák rendszerezési szintjének és adekvát használatának ellenőrzése • Logikai koherencia és érvelési készség • A szakterminológia megfelelő elsajátítása • Attitudinális vonatkozások: motiváció az egyéni felkészülésben 	Szekvenciális (szóbeli) értékelés a félév során: <ul style="list-style-type: none"> - szabad párbeszéd - irányított párbeszéd - szóbeli rákérdezés 	10%
		Szóbeli vizsga a félév végén	50%
		Az előadásokon való aktív részvétel	5%
10.2 Szeminárium / Labor	<ul style="list-style-type: none"> • A megismertetett fogalmak és kategóriák rendszerezési szintjének és adekvát használatána • Módszeres szemléletmód a gazdaság működéséhez kapcsolható problémák vizsgálatában • A szakirodalom önálló feldolgozásának a 	Szemináriumi bemutató, házi feladatok elkészítése	25%
		A szemináriumokon való aktív részvétel	10%

	kéessége <ul style="list-style-type: none"> • Attitudinális vonatkozások: lelkiismeretesség, motiváció az önálló tanulásban 		
--	--	--	--

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Az alapvető gazdaságszociológiai fogalmak és elméleti paradigmák ismerete és adekvát használata. Egy választható olvasmány bemutatása a szeminárium során, ezzel kapcsolatos szakmai vita irányítása. Részvétel szemináriumok 80 százalékán.